

הוא – הרי זה כמו שאוחזו בביינו עד שנייה לו את בגדו שלוי. סובר דהבא הוא – שודוקן כאן הדין הוא כן, שיש טעם מיוחד לחיבתו שבועה, דבוקן שהוא מודח בתחליה שהוא חי, איבא דרא דטמן – יש גללים לדבר ויש ממש בתביעת, דלי'א דרא דטמן – שהנתבע כופר בעיקר התביעת, לא חיב' שבעת היסת. לטענותו, לא חיב' שבעת היסת.

הגמרא מבארת מה ההבדל בין שבועת מודה במקצת לבין שבועת היסת. מבירתת הגמרא: מאי איבא – מה ההבדל לענין הדין בין שבועה דאוריתא – שבועת מודה במקצת שהיא מן התורה, לא מפהכים את השבעה על החטב, אלא נתבע נשבע ונפטר, ואם הגמרא: איבא בגיןיו דין מיטך שבוצע, בלהר, אם הנתבע אין רוץחה להשבע את השבעה המוטלת עליו ורוצה להפכה על התובע ישיבע ויטול, בשבועה דאוריתא לשבועה דרבנן. מшибה הגמרא: איבא בגיןיו מיתת לנכסייה – ירידה לנכסי הנטבע בשווא מסרב להשבע וגם מסרב לשלם, ואילו בשבועה דרבנן מסרבין – יכול הנתבע להפרק את השבעה על התובע, והלה יצטרך להשבע כדי לטול, ואם לא ישבע יפטר הנתבע ללא שבועה.

שואלת הגמרא: ולמר בך אשין, דאמר, בראוריתא נמי מפכין שבוצעה גם שבועה דאוריתא יכול נתבע על החטב, מאי איבא בין שבועה דאוריתא לשבועה דרבנן. מшибה הגמרא: איבא בגיןיו מיתת לנכסייה – ירידה לנכסי הנטבע בשווא מסרב להשבע לתבע, ואילו בשבועה דרבנן, אף אם איןו נשבע לא לנכסייה.

הגמרא ממשיבה לשאול אף על ביאור זה. שואלת הגמרא: ולרבי יוסי, דלאמר בשבועה דרבנן נמי נתבען מפי מפכין שבר היא דעתו: דתנן (גיטין ט), מציאות – מציאות אותה חרש שבר וקפטן, אף שאין להם דעת לknorthה ומעיקר הדין היא עדין שותה וקפטן, אף שאינן להם דעת לknorthה ומושם גול – אסור לקחתה מהמושצע, הפקה אף על פי כן יש בכם מושם גול – כדי שלא יבואו לריב עם החוטפה מהם. רב' יוסי חולק ואומר, יש בהם אישור גול גמור, ואמר רב חסידא בביאור דברי רב' יוסי, שאין הכוונה שזה גול גמור מהتورה, אלא גול גמור היינו מדבריהם – מדרבנן. ולמאי נפקא מיטה – לגבי איה דין אמר רב' יוסי שזה גול גמור, והרי אף לדבריו והוא גול מדרבנן, להוציאו בדריגין, ככלומר, לרבן והר דין לכתהיל, שכן לקחת מיד החרש שותה וקפטן, אבל אם עבר ונטל מהם זהה, ואין בית דין מוציאים ממנו. אבל לדברי רב' יוסי בית דין מוציאים אותו אדם המחוק במנון שתקנו חכמים שלא היה שלו, מוציאים אותו מידע בעל ברחו. ואם כן לדבריו אף מי שאינו נשבע שבועה שחביבו חכמים הרה הוא ונחشب גול מדרבנן ובית דין יודדים לנכסי ומוציאים ממנו. ואם כן לדבריו חזרה השאלה מאי איבא בין שבועה דראורייתא לשבועה דרבנן.

משיבת הגמרא: איבא בגיןיו אופן שבונדו – הנטבען ח'שור על השבעה, שאין בית דין משביעים אותו, שבועה דאוריתא, באופן שבונדו ח'שור על השבעה, איבא בגיןו ליה שבוצעה ושםו איזה – תקנו חכמים שהופכים את השבעה ומשילים אותה על התובע, שיבע ויטול, ואילו בשבועה דרבנן, השבעה עצמה תקנתה היא – התקנת חכמים היא, ותקנתה לתקנתה לא עבדין – לא עשו חכמים התקנה נספת לתקנותם. ככלומר, חכמים לא תקנו שהחובע ישבע ויטול בשבועה שככל היא עיקרה היא מתקנותם, אלא בין שאין הנתבע יכול להשבע מהחומרה את דעת החכמים בדין מוחזק, הרה והוא נפטר לא לשבועה.

הגמרא מבארת את דעת החכמים בדין המסרב להשבע שבועה ורבנן. שואלת הגמרא: ולרבנן, דבלי'ו עלייה דרב' יוסי, דאמר, בדרבנן לא נתבען לנכסייה – שבוגל דרבנן אין יודדים לנכסי כדי להוציאו ממנה, מאי עבדין ליה – מה עושים למוחזיב שבועה מדרבנן שמחזיק בממון ואני רוצה להסביר. משיבת הגמרא: משתבען ליה – מנדים אותו עד שישבע או שישלם. מקשה הגמרא: אמר ליה רבנית לאירב אשין, הא – מה שמנדים את הנתבע עד שישבע או שישלם, נקמתה בוכסיה דנסבקה לגלימה המשך בעמוד קלט

המשר ביאור למס' שבועות ליום שבת קודש עמ' א

ו אמר לו בפניהם מנה לי ביהיר, ואטר לו חבירתו - אכן אני חייב, בפאו
לך מונה לך אחר אטר לו התברע נתתיו לך, והשיב הנתרע נתתיו מהתילה בפניהם
בפטור. וקשה לא תבא - פיוון ריתבעית בעדים - בין עדים שפרע,

ופר"ע, פלוני ופלוני, עפ"י, סמרא", ביחסנות"א בכיו תרי. 60
ההוא דאמר ליה לחכירה – מעשה באדם שאמר לו להה שלה, כי 61
פרקעתי – כאשר תפרע לי את החוכ, פיעין לי באפי – תפרע לי בפני 62
ראובן וشمואן, אול ופרעה באפי תרי מעילא – היל הלהו ופרע 63
בפני שני עדים אחרים, ואכן עדים אלו מעדים עתה שפרע בפניים, 64
אר המלה טוען שעידי שקר הם. אמר אפי, באפי כי רבי אמר לך 65
– הרץ המלה אמר לו לפניו בפני שני עדים, ובאפי כי תרי פרעה 66
– ואכן כך עשה הלהו ופרע בפני שניים, ואך שלא פרע בפני ראובן 67
ושמעון, מכל מקום אף עדים אחרים נאמנים לומר שפרע. אמר לך 68
רבא לאבי, אין הדין כן, שהרי לך קא אמר ליה באפי ראיון 69
ושמעון – לשם כך אמר המלה ללוה שיפרענו בפני שניים, כי חמי דלא נדרחיה – 70
ולא אמר לו סתום שיפרענו בפני שניים, כי חמי דלא נדרחיה – 71
כדי שלא יראה אותו עצל עדים אחרים. 72
מעשה נוסף: ההוא דאמר ליה לחכירה – מעשה באדם שאמר לו להה 73
שלו, כי פרעת לי, פיעין לי באפי כי תרי דתנו הילכתא – תפרע 74
לי בפני שני עדים שלמדו הילכות, כלומר תלמידי חכמים. אול פרעה 75
במי ריליה לדיליה – היל הלהו ופרע לו מללה בינו לבין עצמו, לאחר 76
מכאן אריגינו טה וויא – אבדו המעות מהמלה באונס, אהא המלה 77
לקבימה ריבב נקפקן לדין, ואמר ליה המלה לרב נחמן, אין, קבולי 78
קבלתינו מיניה – אכן מודה שקבלתי את המעות מהמלה, אך 79
כיוון שלא התקיים התנאי שישיה הפעם בפני עדים תלמידי חכמים, 80
כוונתי היהת לקבלם ריך פקדון, ואמיינא – ואמרתי בלבוי, ליהו 81
גבאי פקדון – יהיו המעות אצל כפקdon, עד דמתרמו כי תרי דתנו 82
הילכתא – עד שיזומנו לנו שני עדים תלמידי חכמים, ומקיטים תנאה 83
ואנו קיים הלוה את תנאו בך שאמר בניהם שהוא פורע את חבו 84
באותם מעות המופקדים ביד, ונמצוא שבניתים אני ריק שמור חנן' 85
על המעות, וכיוון שאבדו באונס אני פטור מארוחיותם, ועדין והוח 86
קיים ומוטל על הלוה לפורע. 87
אמר לך רב נחמן, ביני דקא מודית דודאי שקלתינו מיניה – ביני 88
שהנק מודה שנטلت מהמלה את המעות, והלהה התכוון ליתנים בתורת 89
פרען ולא בתורת פקדון, פערען מעילא קהי – הרץ זה נחשב פרען 90
מעוללה, ומה שהחשתת לקלב את המעות בתורת פקדון אין זה כלום, אוי 91
משום דברבים שבלב אינם דברים, והוסיף רב נחמן ואמר למלזה, אוי 92
אמרת לך קומי תנאה – ואם אתה תובע מהמלה שיקיטים את תנאו 93
ויפרעדך בפני שני תלמידי חכמים, זיל איטתינהו – לך הבא את המעות 94
עבדשי ווינט להו בפרען והוח, דחא אנן – שהרי אני, רב נחמן, 95
ורב ששות, נמצאים כאן, דתגניא – שבר שנינו הילכתא – הילכות, 96
ואף ספרא וספרי ותוספות ואילו פלודא – את כל הבהירות 97
ואת כל התלמוד, ואנו ראויים להיות עדים בפרען חוב זה. 98
ההוא דאמר ליה לחכירה, רב לי ליה היל מאה וויא דאויפתק – תן לי מהא 99
זו שהלויתי לך, אמר לך היל הלהה, איטי בחרדי ריאופיה ופרעה 100
לייחי ממרק כל. אול – היל המלה, איטי בחרדי ריאופיה ופרעה את 101
הביבא עדים שהיעדו שאבן להו ממנה הלהה, והוסיפו העידו גם 102
פרעו הלהה לאחר מכן, ומצע שעודותם היא שלא בדבורי הלהה 103
שאומר שלא להו כל, ולא בדבורי המלה שטוען שהלהה לא פרע. 104
אמר אפי, מא ניעבוד – כיצד נגנה על פי עדותם, איזהו אמרוי 105
אויפיה – הרץ אותם עדים המעדים שהלהה, איזהו אמרוי פרעה – 106
הם עצם טוענים שפרע, והוא הוא פטור. ואילו רבא אמר, כל אדם 107
היא אומר לא לויית, באומר לא פרעתי דמי – הרץ זה כאילו ורדה 108
שוגם לא פרע, שהרי אין אדם פורע חוב שלא להו, ואנו לנו 109
מקבלים את דברי העדים שלה, אך עדותם שפרע אינה מתבלגת. 110
שהרי נגיד עדותם שפרע יש הודהה של הלהה שלא פרע, והודהה 111
בעל דין עדיפה אפילו מזאה עדים. 112
ההוא דאמר ליה לחכירה, רב לי מאה וויא דטפיקנא בך – תן לי 113
מאה וזה אני נשוה לך, אמר לך היל הלהה, האם לא פרעתי בפני 114
פלוני ופלוני. אתו – באו אתם פלוני ופלוני, אמרוי – והיעדו שלא 115
חו דברים מעולט, כלומר הלהה מעולם לא פרע בפניהם. והלהה 116
משיב פרעת מבל מקום, או בפני העדים או שלא בפניהם. ספר רב 117
ששות למיר, הוחזק בפין – הוכח שהלהה משקר בך שאמר 118

תובתא דרב אפי – מכאן קושיא על דברי רב אסי הסובר שאם 1
הלהה לו בעדים צריך להביא לעדים שפרע, ואם אין מביא 2
עדים חייב לשלם. 3
דוחה הגמורה: אמר לך רב אפי, אנא כי אMRI – מה שאמרתי 4
שהלהה צריך להזכיר לו בעדים, ולא עדים איינו נאמן לומר פרעתה, 5
הינו דוקא הילא דמעיקנא אופיטה בעדים – לאחריה לומניה – שהראהה בדעתו שאינו 6
הלהה לו בעדים, דלא לרדריה לומניה – מה שאמרתי שמא יכפור בהלהה, והרי זה כאילו והנה שלא 7
מאמין להה וחווש שמא יכפור בהלהה, וללא עדים לא יהיה נאמן לטען פרען. אבל 8
יפרע אלא בעדים, ואילו עדים לא מאמין לטען פרען. אבל 9
היכא, בדין של המשנה, אה דימניה – הרץ מתיחילה הלהה בלא 10
עדים, וויליה בדעתו שהוא מאמין לה, וכן אף שאחר כך תבעו בפני 11
עדים, נאמן הלהה לומר פרעתה. 12
הגמורה מביאה נוסח אחר בדברי רב אסי ושמו אל: רב יוסוף פרעני 13
הכى – רב יוסוף שנאה את המימרא כה, אמר רב יוחה, אמר רב אפי, 14
הפלוה את חבירו בעדים איינו ציריך לפערען בעדים, ואמן הלהה 15
לטען שפרע בעדים, ואינו נאמן לטען שפרע בעדים. אבל 16
בעדים, ציריך לפערען בעדים, ואינו נאמן לטען פרע בעדים. 17
ועל זה אמר רב יהודה, כי אמריתא קפיה דשモאל, אמר לך, יכול 18
הלהה לומר לו פרעתך בפני פלוני ופלוני, והילבו לךם לבדינת 19
היכם. 20
ולפי לשון זו קר היא הקושיא: הן במשנתינו, האמור לחבירו מנה לי 21
בירך, ואמר לו המלה 'אל התנתנו לי' אלא בפני 22
עדם, למחדר אמר לו המלה תנשו לי, והשיב הנחבע, בבר נתנו 23
לך לאחר שהחוית, קייב הלהה לשלם, מפנוי שאיריך לילן לו בעדים. 24
תובתא דשモאל – הרץ זו קושיא על שמואל האמור שאפילו אם 25
התנה בפירוש שיפרענו בעדים יכול הלהה לטען פרעתה בפני פלוני 26
ופלוני והילבו למדייתם. 27
מהתרצת הגמורה: אמר לך שמואל, אמר ממשנתינו מוכח שלא 28
בדבורי, אך אין זו קושיא, כיון דתפאי דיא – דין זה תלי במחולקת 29
תנאים, דתגניא בבריתא, מלה שאמור להה 'בעדים' הילויתך, 30
בעדים פרע לך', ולאחר מכן טען הלהה לשלם, מפנוי שאיריך לילן לו בעדים. 31
תובתא דשモאל – הרץ זו קושיא על שמואל האמור שאפילו אם 32
וילבון והילבו למדייתם. 33
בדבורי, אך אין זו קושיא, כיון דתפאי דיא – דין למידתן הום, והבינה 34
הגמורא שדבריו של המלה 'בעדים' הלויתיך בעדים פרע לך' נאמרו 35
שבעת הלהואה, ומוכח שאף שהתנה עמו מתיחילה שלא יפרענו 36
אלא בעדים סובר רב יהודה בן בתריא שיכל לטען פרען, והינו 37
בדבורי שמואל. 38
דוחה הגמורה: פיריך – הקשה רב אהא, מפא דבשעת הלהה קאי 39
– מנין לנו שבבריתא מודובר שהתנה בן בשעת הלהואה, ובזה נחלקו 40
התנאים אם נאמן לומר שפרען, דילמא בשעת התביעה, כאשר בבעד המלה את 41
מדובר בבריתא שאמר לו הלהה 'פערעתיך', והכי קאמר לך – וכך 42
אמר לו המלה, לאו בעדים הילויתך – וכי לא הלויתיך בעדים, ואם 43
בן בעדים תהה לך לפלרען, ואך שלא התנה בן בפירוש בשעת 44
הלהואה, מכל מקום בין שיש עדים על הלהואה, הבא ראה בעדים 45
על הפרען, ובזה סובר רב יהודה בן בתירא שכין שלא התנה בן 46
שבעת הלהואה אין צריך לפערען בעדים, אבל אם הה מלוה מתנה 47
בשעת הלהואה שלא יפרען אלא בעדים, יתכן שלדרכו הפלרען. 48
כיוון שהיה לו לפערען בעדים, ושלא בדברי שמואל. 49
הגמורה מביאה שני לשונות בענין ספק הלהה בדיון: אמר רב פפי 50
משמיה דרבא – בשם רבא, הילכתא – הילכה היא השםלה את 51
חבריו בעדים, ציריך לפערען בעדים. ובכ פפא משמיה דרבא אמר, 52
הפלוה את חבירו בעדים, אין ציריך לפערען בעדים. ואם אמר 53
המלוה אל תפערען לא בעדים, ציריך להלה לפערען בעדים. ואם 54
אמר לו הלהה פרעתך בפני פלוני ופלוני, והילבו לךם למדייתם 55
היכם, נאמן. 56
הגמורא מביאה סימן לכמה מעשים שיובאו להלן, בענין זכותו של 57
הלהה לטען פרען פרען סיפן ראיון ושמעוון, דתגניא הילכתא, יופי 58
הלהה לטען פרען פרען – עוז זהדר" (יום שבת קודש). 59

המשך ביאור למס' שבועות ליום שבת קודש עמ' ב

שטעה וסביר שפרע בפניהם אף שבאמת לא פרע בפניהם אלא בפני
אחרים או בינו לביןו, ואין מוחזק בבר לכפרן, ונאמן בטענתו שהחוב
פרוע.

ఈ הוא דבר ליה לחביריה – מעשה באדם שאמר לחבירו, **הוב לַיְלָה**
שיות מאח זוי דמסיקנא בר – תן לי שש מאות וזה שאני נושא בר,
אברה ליה הלווה, **וכי לא פרעתיך מאח קבי** – מאות קבים
היה מוטל על הלווה לזכור אם באמת פרע בפני עדים אלו, ויתכן

שפרע בפני עדים אלו, ولבן איינו נאמן על הפרעון כלל, ובפועל
שבועה. **אברה ליה רבא**, **כל מילתא דלא דמייא עליה דאיןש** – כל
דבר שאינו מוטל על האדם לזכור, **לאו אדעתיה** – איינו נתן את
העתו על בר, ובין שהלווה היה נאמן לטען שפרע אף שלא בפני
עדים, שהרי המלאה לא התנה עמו שיפרענו בפני עדים, אם כן לא
היה מוטל על הלווה לזכור אם באמת פרע בפני עדים אלו, ויתכן